

U Požegi predstavljena monografija "Ivo Dulčić" o 100. obljetnici umjetnikova rođenja

Objavljeno 5. kolovoza 2016. od Administrator u Vijesti

U prigodi stote obljetnice rođenja hrvatskog slikara Ive Dulčića, u Dvorani Bl. Alojzija Stepinca Biskupskog doma u Požegi, 3. kolovoza upriličena je mala svečanost tijekom koje je predstavljena monografija »Ivo Dulčić« autora Igora Zidića. Njome je Požeška biskupija, kao njezin suizdavač s Maticom Hrvatskom Zagreb i Modernom Galerijom Zagreb, željela iskazati osobito poštovanje tom iznimnom umjetniku, čija se djela nalaze izložena u Dijecezanskom muzeju u Požegi.

Na početku je nazočne pozdravio požeški biskup Antun Škvorčević, podsjetivši da će se za osam dana

navršiti stotinu godina od rođenja Ive Dulčića, jednoga od naših najvećih umjetnika prošlog stoljeća. Čestitao je prof. Miroslavi Dulčić, umjetnikovoj supruzi stotu obljetnicu njegova rođenja, zahvalivši joj što je svojom velikodušnom donacijom suprugovih djela omogućila da Požega postane mjesto u kojem je Ivo Dulčić po djelima izloženima u Dijecezanskom muzeju prisutan na sasvim poseban način, te njegov rođendan bude upisan u kalendar ove mjesne Crkve. Potom je autoru Igoru Zidiću čestitao na ostvarenom velikom djelu, zahvalivši mu

što je tako ispunio dugogodišnje iščekanje da Ivo Dulčić dobije monografiju kakvu zaslužuje. Upozorio je na izloženi portret Ive Dulčića u dvorani, djelo umjetnice Iris Dvornik, koja kao da sugerira kako slikarovu veličinu treba čitati iz njegovih svjetlucavih očiju u kojima se očituje srce, snaga njegova duha. Kazao je da autor monografije Zidić ide drugim putem, usmjerava pogled na Dulčićeva djela i iz njih isčitava tu istu veličinu duha. Biskup je upozorio na činjenicu da se knjige nazivaju volumenima, da Igor Zidić nije u jedan volumen sabrao tek svu faktografiju o Dulčiću, nego on vodi dalje od toga, uvodi u pozadinu vidljivoga i opipljivoga, daje osjetiti umjetnikov snažni duh, moćan vjerom, utisnut napose u sakralna djela postavljena u crkvama pred koja vjernik može kleknuti i moliti. Spomenuo je da je među takvim djelima freska Krista Kralja u splitskoj crkvi Gospe od Zdravlja od posebno velikog značenja. Dubina, snaga i veličina duhovnog svijeta Ive Dulčića, naglasio je biskup, ne završava u ovoj knjizi, nego nam ona taj svijet tek naznačuje i otkriva, u nj nas uvodi i upućuje, te je ona svjevrsni volumen duhovnog sadržaja. Čitateljima monografije poželio je da se susretnu sa snagom Dulčićeva umjetničkog duha, i uđu u nadsvijet o kojem je tako uvjerljivo progovorio u svojim djelima.

Potom je Biserka Rauter Plančić, predstavljajući monografiju, najprije progovorila o autoru Igoru Zidiću, nazvavši ga eminentnim monografom i literatom posebnog kova. Potom je iznijela kroniku pothvata suizdanja ove monografije. Istaknula je veliku potporu biskupa Škvorčevića višegodišnjem projektu Dulčićeve monografije. U drugom dijelu izlaganja prikazala je samu monografiju: njezinu strukturu i značenje Dulčićeva opusa za sakralno slikarstvo. Govoreći ukratko o svakom pojedinom od devet poglavlja ustvrdila je da ona otkrivaju piščevu suživljenost i svjetonazorsku srodnost s osobnošću i stvaralaštvom slikara Ive Dulčića u društvenom kontekstu u kojem je živio i stvarao. Naglasila je da Zidićev tekst ne zamara, već je pitko i zanimljivo štivo. Završila je pozivom nazočnima da

listaju i čitaju ovu monografiju te, kad god im bude moguće, posjećuju Dijecezanski muzej u Požegi, u kojem su izložena brojna Dulčićeva djela, kako bi uživali u obilju duhovnoga i humanoga kojim zrači njegov opus.

Zatim je Igor Loinjak, asistent na Umjetničkoj akademiji u Osijeku, zapodjenuo zanimljiv dijalog o monografiji s njezinim autorom Igorom Zidićem. Najprije je istaknuo da Zidićeva monografija, za razliku od one Antuna Karamana prije tri desetljeća, donosi puno više informacija i novog materijala koji je do ovog trenutka bio neobjavljen. Nadalje, ono što po njegovu mišljenju ovu monografiju čini osobito važnijom jest činjenica da ona nije pisana faktografski, nego iz pozicije povjesničara umjetnosti, koji vrlo vješto interpretira i udubljuje se u materijal koji obrađuje. Na njegov upit kako je došlo do organizacije samog tekstnog i tematskog materijala u knjizi, autor Zidić je odgovorio da se tajna krije u dobroj pripremi, koja nije bila samo tehničke naravi, nego u temeljitom upoznavanju umjetnika. Naglasio je da mu je od početka bilo jasno da je u Dulčićevu slučaju riječ o velikom duhovnom slikaru, koji se uvijek

orijentira prema najvišim duhovnim vrijednostima, Podsjetio je na činjenicu da se Dulčić, nakon što je nepravredno potjeran s likovne akademije, vratio u obiteljski dom i počeo slikati svijet oko sebe, ljude i stvari svakodnevnog života, dakle profane teme. A onda 1959. godine počinje raditi fresku Krista Kralja u splitskoj crkvi Gospe od Zdravlja, i to je svojevrsna prekretnica u njegovu umjetničkom stvaralaštvu, te od tog trenutka on više se stvara djela profanog sadržaja, već se potpuno ostvaruje na području duhovnoga i sakralnoga. Nadovezujući se na taj Dulčićev umjetnički pristup, Loinjak je iznio mišljenje Ivana Kožarića da je Dulčićev odlazak u sakralne vode svojevrsna izdaja, smatrajući da je time on ograničio svoju umjetničku slobodu, a da se u monografiji o tome govori kao o

uzdizanju, povišenom gledištu u perspektivi Dulčićevih slika, koje zbog toga daju privid apstraktnosti, a zapravo su vrlo konkretne, što se daje iščitati iz samih naziva slika. Odgovarajući na to pitanje, Zidić je rekao da je ptičja, ili bolje rečeno, nebeska perspektiva, od koje se Dulčić više nije odvajao u svom slikarstvu, simbol njegove duhovnosti, znak da se uzdigao od tla. Promjenom vizure Dulčić je promatrača njegovih slika doveo u položaj »kao da« je on sâm na oblaku te s njega gleda kao što gleda svetac, kao što gleda Bog. Osvrćući se na privid apstraktnosti u Dulčićevim djelima, Zidić je ustvrdio je da on nikad nije bio apstraktni slikar u doslovnom smislu riječi, već da je riječ o vizuri. Rekao je da je Dulčićeva apstraktnost prividna, i da se on u svakom svom djelu očituje kao slikar konkretnog svijeta.

Za narednu temu dijaloga Loinjak je odabrao ljudski lik, naglasivši da on u Dulčićevu slikarstvu igra važnu ulogu. Podsjetio je na tekst fra Bonaventure Duda, bibličara franjevca, u kojem on uspoređuje Michelangelovog Krista sa svoda Sikstinske kapele u Vatikanu s Dulčićevim Kristom u crkvi Gospe od Zdravlja u Splitu, upitavši Zidića za njegov komentar te usporedbe. U svom odgovoru Zidić je naglasio da nikoga nije lako uspoređivati s Michelangelom, pa ni Dulčića, i da je stoga od strane Bonaventure Duda bilo hrabro reći da je njemu Dulčićev Krist važniji i da mu više govori od Michelangelova, jer se to nijedan povjesničar umjetnosti ne bi usudio ustvrditi. Međutim, on je iz svoje franjevačke perspektive imao jake razloge za takvu tvrdnju, i nije njome velikom Michelangelu učinio nikakvu nepravdu. Za razliku od Michelangelovog moćnog Krista, strogog sudca, Dulčićev nam trpeći Krist ne prijete, jer je s nama prošao muke života i čija se moć očituje u supatništvu. Dulčićev Krist je Krist našeg života, našeg naroda i naših muka, i zato je njegova simbolska vrijednost trajna, zaključio je Zidić.

Posljednja tema razgovora odnosila se na posljednje, deveto poglavlje monografije, u kojem autor govori o svjesnim i nesvjesnim simbolizacijama, odnosno geometrijskim oblicima u Dulčićevu djelu (kružno, kvadratično i sl.). Loinjaka je zanimalo koliko se ta simbolizacija stvarno može iščitati iz Dulčićevih djela, a koliko je ona možda produkt Zidićeve subjektivne interpretacije. Odgovarajući na to pitanje autor je rekao da je temeljitim proučavanjem Dulčićevih djela uočio da su u njima kružne i kvadratične forme vrlo česte. Općepoznato je da je kvadratično simbol zemaljskog, a kružno nebeskog, da nam je tlo pod nogama, a nebo iznad nas, i da čovjek od pamtivijeka i u svim religijama teži ka povezivanju toga dvoga: neba i zemlje, ili ako ih već ne može povezati da ih

onda barem međusobno približi.

Završavajući razgovor Loinjak je upitao Zidića što sada preostaje kad je stavio »točku na i« ove monografije, koji je odgovorio da je njegova završna točka večeras riječ zahvale najprije svima nazočnima za njihovo strpljivo slušanje, zatim kolegici Biserki Rauter Plančić, njegovoj nasljednici u vođenju zagrebačke Moderne galerije, potom mladom kolegi Igoru Loinjaku za simpatiju, dobronamjernost i spremnost da se ovom knjigom pozabavi mnogo prije njezinog tiskanja, a iznad svega biskupu Antunu, bez kojega ove monografije ne bi bilo, za njegovu energiju i ustrajnost, za njegovo razumijevanje važnosti koju ovakve knjige imaju za mali narod kakav je naš hrvatski i za naš identitet. Rekao je kako bi želio da može Ivi Dulčiću osobno uručiti ovu monografiju, ali da ima osjećaj kao da će je on primiti u ruke kao naš poklon i našu zahvalu.

Na kraju je biskup Antun u ime svih nazočnih izrekao duboku zahvalnost autoru Igoru Zidiću za djelo koje je ostvario pišući ovu knjigu, a osobito što je večeras došao u Požegu predstaviti nam, ne toliko knjigu, koliko Ivu Dulčića, duh koji je on posvjedočio u svojim umjetničkim djelima, te da u druženju s njime budemo dionici ljepote i topline koju ostvaruje druženje s njime. Zahvalio je govornicima koji su predstavili monografiju. Rekao je da ćemo idućega 11. kolovoza na stotu obljetnicu rođenja Ive Dulčića u Požegi položiti stručak molitava na oltar, uključiti ga u svetu misu, a njegovoj supruzi Miri predao je buket cvijeća da ga položi na njegov grob, te joj uručio primjerak monografije. Jednako tako primjerak monografije uručio je i dosadašnjem generalnom vikaru Požeške biskupije Josipu Devčiću, jednom od svojih najbližih suradnika od samih početaka djelovanja Požeške biskupije, a koji ovih dana odlazi u mirovinu; zatim Željku Glaviću, ravnatelju Opće županijske bolnice u Požegi, za humanost koju godinama svjedoči u bolnici te Zvonimiru Sekelju, dosadašnjem župniku zagrebačke Župe sv. Blaža, koji za razne prigode, a osobito kulturne, rado dolazi u Požegu u pratnji gđe. Dulčić.

Predstavljanje monografije svojim je skladbama obogatio katedralni zbor pod vodstvom Alena Kopunovića Legetina. Nakon Požege, monografija će u ponedjeljak, 8. kolovoza biti predstavljena i u slikarevu rodnom gradu Dubrovniku, u palači Sponza. Na taj će način slikar Dulčić simbolično povezati »slavonsku Atenu«, Požegu s »jadranskom Atenom«, Dubrovnikom.

Podjeli ovo:

Biskupski ordinarijat

🏠 Trg Sv. Trojstva 18, HR 34000 Požega

☎ 034/290 300 📞 034/274 295

✉ biskupski-ordinarijat@po.t-com.hr

✉ tajnik@pozeska-biskupija.hr

📄 Dopisi iz ordinarijata

Katedrala

